

Załącznik
do Uchwały 14/2024
Zarządu Województwa Opolskiego
z dnia 15 maja 2024 r.

I. W wyniku przeprowadzonej analizy przedłożonego projektu dokumentu oraz na podstawie *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego* przyjętego uchwałą Nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2019 r., poz. 1798 z dnia 14.05.2019 r.) oraz *Strategii rozwoju województwa opolskiego Opolskie 2030* przyjętej uchwałą Nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r., stwierdzono, że cele i kierunki rewitalizacji oraz planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gorzów Śląski na lata 2024-2030*, są zgodne z polityką rozwoju samorządu województwa, ustaloną w ww. dokumentach.

1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (PZPWO)

W PZPWO Gorzów Śląski, jako małe miasto, powiązane funkcjonalnie ze swoimi obszarami wiejskimi usytuowany jest w grupie gmin o najbardziej widocznej skali problemów społecznych. Gmina Gorzów Śląski jako całość zaliczona została do wiejskich obszarów funkcjonalnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych (PZPWO, Rys. 5, str. 27), dla którego przyjęto rozwój wielofunkcyjny jako jeden z podstawowych kierunków rozwojowych. W ramach tego kierunku realizowane mają być m.in. działania związane z rewitalizacją obszarów zdegradowanych.

W strukturze hierarchiczno-funkcjonalnej sieci osadniczej województwa opolskiego miasto Gorzów Śląski zlokalizowane jest na IV poziomie - *ośrodki lokalne miejskie*, jako ośrodek realizujący ważną funkcję uzupełniającą w stosunku do ośrodków powiatowych, koncentrujące instytucje i obiekty zapewniające usługi podstawowe w zakresie oświaty, ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, kultury, sportu i handlu.

Projekt *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gorzów Śląski na lata 2024-2030* poprzez przeprowadzoną diagnozę obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, wskazane cele, kierunki i działania mające wyprowadzić obszar gminy ze stanu kryzysowego, wykazuje zgodność z polityką przestrzenną regionu określoną w PZPWO (w szczególności z zasadami gospodarowania przestrzenią i kierunkami zagospodarowania przestrzennego, w tym z poprawą ładu przestrzennego oraz dostosowaniem do skutków zmian klimatycznych), pomimo, że projekt dokumentu nie przywołuje bezpośrednio odniesień do treści opisanych w regionalnym planie zagospodarowania przestrzennego. Jedyne nawiązanie do PZPWO zostało wyartykułowane w dokumencie w rozdziale 4. *Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy*, w Tabeli 9. na str. 47, poprzez wskazanie roli, jaką pełni ten dokument. Pominięto natomiast wskazanie jakiegokolwiek zbieżności GPR-u z przyjętymi celami, kierunkami i zasadami określonymi w planie regionalnym.

W związku z tym zaleca się wprowadzenie zapisów bezpośrednio wskazujących na powiązania projektu GPR-u z PZPWO, na przykład poprzez wskazanie strategicznego celu polityki przestrzennej województwa opolskiego, tj. kształtowania struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego (w tym działaniem: *Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego*), naczelną zasadę zrównoważonego rozwoju oraz wynikające z niej szczegółowe zasady gospodarowania

przestrzenia.

2. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030

Po analizie projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gorzów Śląski na lata 2024-2030* (GPR) stwierdzono, że zachowuje on spójność ze Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030. Autorzy przywołują (na str. 47) treść celów strategicznych Strategii Opolskie 2030, jednak sami nie wskazują w jaki sposób zapewniona jest zbieżność celów i działań GPR-u z celami strategii wojewódzkiej.

Ponadto, zwracamy uwagę na poniższe kwestie:

- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2025 oraz Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2018-2025 nie są już obowiązującymi dokumentami – zastąpił je Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025,
- W ww. tabeli wymieniony jest Program ochrony powietrza dla województwa opolskiego 2020 – warto wspomnieć o jego aktualizacji w 2023 roku.
- **Str. 44** - Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK) to dokument, który już nie obowiązuje, sugerujemy jego usunięcie;
- Sugerujemy ponowną analizę dokumentów strategicznych szczebla krajowego i weryfikację – np. wskazanie w jaki sposób cele Projektu realizują cele Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030.

II. Równocześnie przekazujemy poniżej wyniki wstępnej analizy projektu dokumentu w aspekcie GPR pełniącego funkcję strategii IIT

Zgodnie z zapisami art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. *o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027* (tzw. ustawa wdrożeniowa) Instytucja Zarządzająca wydaje opinię w zakresie możliwości finansowania strategii IIT (GPR pełniącego funkcję strategii IIT) opracowanej na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji pod warunkiem spełnienia wymogów art. 29 rozporządzenia ogólnego) w ramach programu regionalnego w perspektywie 2021-2027.

Opinia IZ dla GRP (w zakresie możliwości finansowania strategii IIT) w ramach programu regionalnego wydawana jest w trybie art. 36 ust. 4 ustawy wdrożeniowej, tj. na zasadach określonych dla strategii IIT, w terminie 60 dni od dnia otrzymania przez IZ przyjętego przez gminę dokumentu.

Powyższe oznacza, że w celu wydania opinii i wpisania GPR przez IZ FEO 2021-2027 do wykazu pozytywnie zaopiniowanych programów w zakresie możliwości ich finansowania z FEO 2021-2027, gmina zobowiązana jest do złożenia dokumentu GPR wraz z uchwałą rady gminy w sprawie przyjęcia GPR oraz opiniami wydawanymi przez podmioty wymienione w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji.

Ponieważ przedmiotowa opinia IZ FEO 2021-2027 ma miejsce na wniosek gminy przed złożeniem pierwszego projektu rewitalizacyjnego do dofinansowania i jest dokonywana na podstawie przekazanego przez gminę projektu GPR na obecnym etapie IZ dokonała roboczej weryfikacji projektu GPR Gminy Gorzów Śląski pod kątem elementów wynikających z art. 29 rozporządzenia ogólnego 2021/1060 oraz art. 36 ustawy wdrożeniowej.

W myśl powyższego projekt GPR Gminy Gorzów Śląski był weryfikowany pod kątem zawarcia w nim podstawowych elementów właściwych dla strategii IIT, takich jak:

1. syntezy diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
2. celów, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
3. listy projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
4. opisu procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmioty reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT.

W związku z tym, iż zgodnie z zapisami projektu GPR Gminy Gorzów Śląski, dokument ma pełnić funkcję strategii IIT w kontekście zapisów art. 29 rozporządzenia ogólnego, **stwierdza się, iż dokument zawiera elementy właściwe dla strategii IIT.**

Jednakże, w odniesieniu do zawartego w dokumencie opisu procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych (...) na **etapie wdrażania GPR** (tj. etap realizacji przedsięwzięć wynikających z GPR), należy go przeformułować, tak aby wskazywał, że **proces ten dopiero nastąpi**. Obecne zapisy sformułowane są w czasie przeszłym (np. „*W trakcie wdrażania Programu, aktywne uczestnictwo społeczności lokalnej (...) było*”, „*Informacje o postępach i efektach działań rewitalizacyjnych były szeroko (...)*”) i wskazują, że proces wdrażania GPR już się zakończył.

W kontekście **listy projektów** ujętych w rozdziale 9. *Przedsięwzięcia rewitalizacyjne* – wyjaśniamy, że w przypadku, gdy program *Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027* (FEO 2021-2027) planowany jest jako potencjalne źródło współfinansowania działań rewitalizacyjnych, to wsparcie takie możliwe jest w Priorytecie 10 *Fundusze Europejskie na wzmocnienie potencjałów endogenicznych opolskiego* (w przypadku gmin miejsko-wiejskich jest to działanie 10.2 *Rewitalizacja na obszarach miejskich*).

Zgodnie z interwencją zaplanowaną w ramach FEO 2021-2027 w obszarze rewitalizacji wsparcie skierowane będzie wyłącznie na następujący typ projektu „**Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji**”. Interwencje w obszarze rewitalizacji finansowane będą ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Powyższe nie oznacza, że w ramach GPR nie można ujmować innych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jednak w przypadku projektów, których potencjalnym źródłem finansowania ma być działanie 10.2 FEO 2021-2027, muszą się one wpisywać w ww. typ projektu.

Ewentualne uzupełnienie rewitalizacyjnych projektów infrastrukturalnych finansowanych w ramach działania 10.2 *Rewitalizacja na obszarach miejskich* FEO 2021-2027 o elementy „miękkie” możliwe jest pod warunkiem ich zgodności z celami Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (w ramach cross-finansingu - na poziomie 15%).

Zaznacza się, że w ramach działań rewitalizacyjnych planowanych do finansowania ze środków FEO 2021-2027 możliwe jest wsparcie istniejącej infrastruktury. Natomiast tylko w wyjątkowych okolicznościach, po przedstawieniu wyczerpującego uzasadnienia przez wnioskodawcę i pozytywnej oceny oceniającego wniosek o dofinansowanie możliwe będzie wsparcie dla nowych inwestycji.

III. Przekazujemy również poniżej wyniki wstępnej analizy projektu GPR **w zakresie wymogów stawianych przez ustawę o rewitalizacji;**

Zaktualizowany dokument Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej *Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027* oraz Procedury Instytucji Zarządzającej FEO 2021-2027 dotyczącej opiniowania Gminnych Programów Rewitalizacji w województwie opolskim (Uchwała nr 9371/2023 Zarządu Województwa Opolskiego z 24.04.2023 r.) określają, że w celu wydania opinii i wpisania GPR przez IZ FEO 2021-2027 do wykazu pozytywnie zaopiniowanych programów, zarząd województwa ma przeanalizować spełnienie przez uchwalony GPR warunków wymienionych w art. 15 ust. 1.

W związku z tym, w wyniku przeprowadzonej weryfikacji projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gorzów Śląski na lata 2024-2030* (GPR) w zakresie wymogów stawianych przez ustawę o rewitalizacji, stwierdzono, że projekt GPR:

- został sporządzony dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały rady gminy (uchwała Nr LVI/423/2023 Rady Gminy w Gorzowie Śląskim z dnia 25 października 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Gorzów Śląski (Dz. Urz. Woj. Op. z 2023 poz. 3061)), na podstawie diagnozy delimitacyjnej i w oparciu o konsultacje społeczne. Na podstawie dokonanej analizy wyodrębniono obszar zdegradowany Gminy Gorzów Śląski. W wyniku koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, jak również ze sfer pozaspółecznych, jako obszar zdegradowany wskazano obszar miasta Gorzów Śląski. W procesie dalszych prac i analiz wyodrębniono obszar rewitalizacji, stanowiący wielofunkcyjne centrum gminy. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji oznaczono na Rys. 2 i 3, str. 13 i 14.
- wskazuje, że obszar rewitalizacji obejmuje tereny nieprzekraczające 20% powierzchni gminy (77,94 ha, tj. 0,51% powierzchni całej gminy Gorzów Śląski) oraz tereny zamieszkałe przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy (872 osoby, tj. 12,61% mieszkańców gminy Gorzów Śląski) (Rozdz. 2, str. 13).
- zawiera szczegółową diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz lokalnych potencjałów wraz z analizą negatywnych i pozytywnych zjawisk w poszczególnych sferach problemowych (w tym społeczna, gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna). Zidentyfikowano potencjały i problemy obszaru rewitalizacji. Finalną część analizy każdej z opisanych sfer stanowi czytelne podsumowanie ze wskazaniem głównych zagadnień. (Rozdz. 3, str. 15-41).

W ramach opisów, np. Obszaru środowiskowego (str. 29) opisuje się formy ochrony przyrody (pomniki przyrody) niezgodnie z ich definicją. Wskazane jest ponowne przeanalizowanie i ujęcie problematyki zgodnie z logiką zagadnień.

- **brak jest opisu powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy.** W GPR wymienia się dokumenty strategiczne gminy, w tym Strategię Rozwoju Gminy Gorzów Śląski na lata 2016-2026, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorzów Śląski, Miejsko-gminną Strategię rozwiązywania problemów społecznych Gminy Gorzów Śląski na lata 2021-2030, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Gorzów Śląski na rok 2023, opisuje się główne cele dokumentów, jednak nie wskazuje się powiązań i zbieżności pomiędzy GPR a tymi dokumentami. (Rozdz. 4, str. 43-50). **Sugeruje się uzupełnienie projektu dokumentu o te zagadnienia.**

- zawiera opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, określoną na podstawie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Opis wskazuje na kluczowe zagadnienia problemowe dla obszaru rewitalizacji. (Rozdz. 5, str. 51).

- zawiera cele oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji negatywnych zjawisk, planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji. Wyznaczono trzy cele, tj.:

- Cel 1 Zadbane oraz zintegrowana przestrzeń gminy.
- Cel 2 Aktywna oraz zaangażowana społecznie gmina.
- Cel 3 Gorzów Śląski jako atrakcyjne miejsce zamieszkania.

Realizacja ww. celów ma być możliwa poprzez realizację 13 kierunków działań, które są uszczegółowieniem wyznaczonych celów. Układ celów i odpowiadające im kierunki działań został czytelnie przedstawiony w tabeli na str. 49-50. (Rozdz. 6, str. 52).

Dla czytelności logiki dokumentu zaleca się wskazanie w tym rozdziale bezpośrednich powiązań zaplanowanych celów i kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk z opracowaną uszczegółowioną diagnozą obszaru rewitalizacji (gdzie ww. negatywne zjawiska zostały wyartykułowane) oraz opisaną na jej podstawie wizją obszaru.

- w ramach opisu przedsięwzięć rewitalizacyjnych zamieszczono charakterystykę podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w formie ośmiu tabel 11-18 (Rozdz. 7, str. 53-57). W ramach uporządkowanych tabel-fiszek z opisami zawarto w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: tytuł, wnioskodawcę i potencjalnych partnerów, lokalizację, opis stanu obecnego, cel i zakres przedsięwzięcia, produkty i rezultaty przedsięwzięcia wraz ze wskaźnikami, czas realizacji
  - i szacowaną wartość, oraz przewidywane źródła finansowania.
- Ujęto także przedsięwzięcia rewitalizacyjne służące realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 oraz z 2021 r. poz. 11 i 234).

Uzupełnienia wymagają opisy działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 5 lit a ustawy o rewitalizacji). W tabelach-fiszkach projektowych nie wskazano bezpośrednio spójności przedsięwzięć z celami i kierunkami działań GPR. **Dla uzyskania czytelności dokumentu i przedstawienia logiki interwencji zaleca się wskazanie, które cele i kierunki są realizowane poprzez poszczególne przedsięwzięcia.** Po wstępnej analizie zauważa się, że wśród planowanych przedsięwzięć nie wszystkie zjawiska problemowe wyartykułowane w przeprowadzonej diagnozie i sporządzonej wizji obszaru są reprezentowane, nie można więc przewidywać, że te negatywne zjawiska będą eliminowane lub ograniczone.

Przewidziano realizację 8 przedsięwzięć. Wszystkie planowane przedsięwzięcia mają charakter infrastrukturalny. **Brak w tym zestawieniu przedsięwzięć „miękkich”, choćby takich, jakie sygnalizuje się w przedstawionej wcześniej wizji (str. 51) i wyartykułowanych celach i kierunkach działań (Tab. 10, str. 52).** **Dla uzyskania komplementarności i kompleksowego ujęcia procesu rewitalizacji wnosi się o uzupełnienie planowanych przedsięwzięć o działania miękkie, społeczne, zgodne z potrzebami obszaru rewitalizacji wskazanymi w szczegółowej diagnozie oraz z przedstawioną wizją obszaru.**

Zaleca się także dodanie listy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, która jest wprost wymagana w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit a ustawy o rewitalizacji.

- Zawiera charakterystykę pozostałych uzupełniających/dodatkowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, mających na celu wzmocnienie podstawowych działań rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

Wszystkie cztery planowane przedsięwzięcia mają charakter inwestycyjny, nie są planowane żadne przedsięwzięcia „miękkie”, społeczne, partycypacyjne. (Rozdz. 7, Tab. 19-22, str. 53-57).

Sugerujemy ponowną analizę i uzupełnienie.

W nagłówku planowanych przedsięwzięć, co wnioskuję się z treści rozdziału, znajduje się omyłkowo słowo „podstawowych” zamiast „dodatkowych” (str. 62). Wnioskujemy o korektę.

- wskazuje przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które mogłyby być kompleksowe, tzn. razem mogłyby stanowić kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji problemy i źródło szerszego oddziaływania, **pod warunkiem uzupełnienia planowanych przedsięwzięć o działania społeczne, partycypacyjne, uzupełniające planowane przedsięwzięcia inwestycyjne i infrastrukturalne. Sugerujemy ponowną analizę przedsięwzięć i ich uzupełnienie.**
- Tytuł działu „Mechanizm integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych” (str. 67-68) sugeruje, że zawiera on opis mechanizmów integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jednak takiego opisu w treści nie ma. Przedstawiono jedynie schemat komplementarności przedsięwzięć. **Sugerujemy ponowną analizę działu i uzupełnienie brakujących treści.**
Integracja polegać powinna m.in. na powiązaniu działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych przy wykorzystaniu mechanizmów integracji na poziomie celów, partycypacji społecznej i zarządzania wdrażaniem, w myśl zasad kompleksowości, koncentracji i komplementarności interwencji.
- zawiera opis komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych wyłącznie jako komplementarność problemową: w Tabeli 23 na str. 67 wskazuje się komplementarność problemową poszczególnych przedsięwzięć, jednak nieczytelne jest posłużenie się numerami przedsięwzięć, ponieważ wcześniej nie przypisywano im numerów, jedynie numerowano tabele (od 11 do 22). Można przypuszczać, że numerom odpowiada kolejność przedsięwzięć opisywanych w dokumencie, lub numeracja przyjęta w tabeli dotyczącej szacunkowych ram finansowym, jednak dla poprawienia czytelności **sugeruje się jednoznaczne przyporządkowanie planowanym przedsięwzięciom ich numerów (w tabelach-fiskach projektowych) lub posługiwanie się pełnymi nazwami przedsięwzięć.**
Brakuje opisu komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych w pozostałych wymiarach: w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym, proceduralno-instytucjonalną, społecznym, gospodarczym, środowiskowym i technicznym. Sugerujemy ponowną analizę i uzupełnienie brakujących treści.
- określa szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji (podaje wartość dla wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych ogółem) wraz z szacunkowym wskazaniem podziału środków finansowych z różnych źródeł dla przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zestawione w formie diagramu (Rys. 25, str. 65). Z treści dokumentu wynika, że nie przewiduje się finansowania ze środków prywatnych. Zwraca się uwagę, że dla zachowania zasad komplementarności, wzmocnienia synergii oraz zapewnienia kompleksowego wsparcia projektów rewitalizacyjnych, wskazane jest by w planowanych ramach finansowych uwzględnić także środki prywatne.
- zawiera opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, strukturę organizacyjną, także w formie schematu (Rys. 26. str. 70) wraz z zasadami powołania Komitetu Rewitalizacji, zasadami funkcjonowania oraz ramowym harmonogramem realizacji (Rozdz. 8, str. 70).

- zawiera opis sposobu zaangażowania interesariuszy w proces rewitalizacji i procedury uspołecznienia procesów na etapie przygotowania dokumentu, m.in.: konsultacji uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. (str. 71-73). Zabrakło opisu sposobu zaangażowania interesariuszy w proces rewitalizacji i procedury uspołecznienia procesów na kolejnych etapach: przystąpienia do opracowania GPR; naboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych; konsultacji projektu GPR, a także określenia planowanych form partycypacji/uspołecznienia na dalszych etapach realizacji i wdrażania GPR. W ramach tego rozdziału zabrakło także opisu sposobu zaangażowania konkretnych partnerów społeczno-gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji), informacji o efektach realizowanych form partycypacyjnych (liczba osób biorących udział, liczba wniosków, projektów, ile zgłoszono, ile odrzucono, itp.). **Sugerujemy ponowną analizę i uzupełnienie treści.**
- zawiera opis systemu monitorowania, oceny aktualności i stopnia realizacji programu (str. 71) oraz szacunkowe koszty zarządzania programem (str. 70). W dziale opisującym system monitorowania i oceny GPR nie ujęto metod, wskaźników, proponowanych danych monitorowania i oceny. **Sugerujemy ponowną analizę i uzupełnienie treści.**
- wskazuje na brak konieczności zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611 oraz z 2021 r. poz. 11) (Rozdz. 9, str. 74);
- wskazuje, że na obszarze rewitalizacji nie planuje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji (str. 73).
- wskazuje sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym wskazuje na brak konieczności zmian w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. (Rozdz. 11, str. 75);
- brak załącznika graficznego przedstawiającego podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji, sporządzonego na mapie w skali 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej (stanowiący załącznik do projektu GPR), z oznaczeniem rozmieszczenia projektów rewitalizacyjnych.

Na podstawie przeprowadzonej dalszej weryfikacji, stwierdzono, że do projektu GPR **nie dołączono formy cyfrowej mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji**, stanowiącej załącznik do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Należy pamiętać, że na etapie formalnego opiniowania dokumentu gminnego programu rewitalizacji w celu wydania opinii i wpisania GPR przez IZ FEO 2021-2027 do wykazu pozytywnie zaopiniowanych programów, gmina zobowiązana jest do złożenia dokumentu GPR wraz z uchwałą rady gminy w sprawie przyjęcia GPR, opiniami wydawanymi przez podmioty wymienione w art. 14 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji, oraz z dołączoną formą cyfrowej mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, stanowiącej załącznik do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Przez mapę cyfrową należy rozumieć mapę w wersji wektorowej (np. format SHP, DXF) posiadającą reprezentację geometryczną określoną w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych (np. układ PL1992 lub PL-2000).

Po umieszczeniu GPR w wykazie, mapa zostanie wykorzystana do zasilenia komponentu dotyczącego rewitalizacji w systemie informacji przestrzennej województwa opolskiego (Geoportal).

Podsumowując, formalny proces opiniowania i wpisania *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gorzów Śląski na lata 2024-2030* przez IZ FEO 2021-2027 do wykazu zostanie przeprowadzony zgodnie z procedurą przyjętą Uchwałą nr 9371/2023 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia *Procedury Instytucji Zarządzającej FEO 2021-2027 dotyczącej opiniowania Gminnych Programów Rewitalizacji w województwie opolskim* i będzie obejmował weryfikację w zakresie możliwości finansowania strategii IIT (GPR pełniący funkcję strategii IIT opracowany na podstawie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. pod warunkiem spełnienia wymogów art. 29 rozporządzenia ogólnego) w ramach programu regionalnego FEO 2021-2027, zgodnie z ustawą wdrożeniową.

Tym samym, niniejsza weryfikacja przeprowadzona na obecnym etapie projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gorzów Śląski na lata 2024-2030* przez IZ FEO 2021-2027 nie stanowi ww. opinii. Aby uchwalony GPR był zgodny z obowiązującymi wymogami i mógł być podstawą ewentualnego ubiegania się o dofinansowanie ze środków FEO, powinien spełniać przedłożone powyżej warunki.